

Perusopetuksen vuosiviikkotuntien lisääminen, tuntijakoasetuksen ja perusopetusasetuksen muutokset 1.8.2025 alkaen

Opetuslautakunta 12.11.2024 § 106
4184/12.00.01.00/2024

Valmistelija

opetusjohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salo.fi, 02 778 4688

Ehdotus Salon perusopetuksen tuntijaon muuttamisesta

Perusopetuksen tuntijakoon tulee valtakunnallisesti 1.8.2025 lisätunteja. Samalla perusopetusasetusta on muutettu niin, että joidenkin vuosiluokkien opetuksen keskimääräisiä vähimmäisviikkotuntimääriä on nostettu. Vuosiviikkotuntien tarkemmasta kohdentamisesta päätetään paikallisesti. Opetuslautakunnalle esitetään Salon perusopetuksen tuntijaon kasvattamista yhdellä vuosiviikkotunnilla, jolloin tuntimäärä nousisi 229 vuosiviikkotuntiin 1.8.2025 lähtien. Tämä lisäys esitetään kohdennettavan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetukseen toiselle vuosiluokalle.

Uusi perusopetuksen tuntijakoasetus 1.8.2025

Valtioneuvosto on antanut 30.5.2024 asetuksen (286/2024), joka muuttaa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteita ja tuntijakoa koskevaa asetusta (422/2012). Asetuksen mukaisesti perusopetuksen vähimmäistuntimäärää lisätään kolmella vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Tavoitteena on parantaa oppimistuloksia ja vahvistaa perustaitojen osaamista niin, että jokainen oppilas saavuttaa riittävät perustiedot peruskoulusta.

Vuosiluokilla 1.–2. lisätään sekä äidinkielen että matematiikan opetusta yhdellä vuosiviikkotunnilla. Vuosiluokilla 3.–6. lisätään äidinkielen opetusta yhdellä vuosiviikkotunnilla. Näin opetuksen määrä kasvaa yhteensä kolmella vuosiviikkotunnilla vuosiluokilla 1.–6. Vähimmäistuntimäärä nousee 1.8.2025 alkaen 228 tuntiin, ja tarkemmat tuntijaon ratkaisut tehdään paikallisesti.

Perusopetuksen oppilaan vuosittainen ja viikoittainen tuntimäärä säädetään perusopetusasetuksessa (15.4.2021/309), tuntimäärät on muutettu seuraavasti alkaen 1.8.2025

Perusopetusta annetaan oppilaalle yhteensä minimissään 228 vuosiviikkotuntia

- ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 21,
- kolmannella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 23,
- neljännellä vuosiluokalla keskimäärin vähintään 24,
- viidennellä vuosiluokalla keskimäärin vähintään 25,
- kuudennella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 25,
- seitsemännellä vuosiluokalla keskimäärin vähintään 30,
- kahdeksannella vuosiluokalla keskimäärin vähintään 29 ja
- yhdeksännellä vuosiluokalla keskimäärin vähintään 30 tuntia työviikossa. (30.5.2024/287)

Salon nykyinen tuntijako ja siirtyminen uuden asetuksen mukaiseen tuntijakoon

Salossa on tällä hetkellä sekä 1. että 2. vuosiluokalla yksi ylimääräinen matematiikan tunti ja molempien vuosiluokkien tuntimäärät ovat asetuksen mukaiset 21 vuosiviikkotuntia. Esityksen mukaan 2. vuosiluokalle lisättäisiin yksi äidinkielen tunti, jolloin tuntimäärä nousisi 22

vuosiviikkotuntiin. Vuosiluokalla 3. on jo nykyisessä tuntijaossa yksi ylimääräinen äidinkielen tunti ja tuntimäärä on uuden asetuksen mukainen 23 vuosiviikkotuntia.

Mahdollisina siirtymävuosina opetuksen vähimmäistuntimäärä saa olla äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa enintään kaksi vuosiviikkotuntia ja matematiikassa enintään yhden vuosiviikkotunnin vähäisempi niillä ikäluokilla, jotka ovat aloittaneet perusopetuksen ensimmäisellä vuosiluokalla 1.8.2022 tai sitä aikaisemmin. Opetuksen vähimmäistuntimäärä saa olla äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa ja matematiikassa enintään yhden vuosiviikkotunnin vähäisempi niillä ikäluokilla, jotka ovat aloittaneet perusopetuksen ensimmäisellä vuosiluokalla 1.8.2023 tai 1.8.2024. Tuntilisäyksistä johtuvat tarvittavat siirtymäsäännökset on avattu oheismateriaalina olevassa OKM:n ja Kuntaliiton yhteisessä kirjeessä 23.8.2024, jossa tiedotetaan vuosiviikkotuntien lisäämisen toimeenpanosta.

Salon perusopetuksen nykyistä tuntijakoa esitetään muutettavaksi siten, että yksi äidinkielen ja kirjallisuuden tunti lisätään 2. vuosiluokalle. Tämä nostaisi alkuopetuksen äidinkielen opetuksen tuntimäärän uudessa tuntijakoasetuksessa vaadittuun 15 vuosiviikkotuntiin ja olisi siirtymävuosista säädettyjen rajoitusten mukainen. Matematiikan opetusta on nykyisin 1.-2. luokkalaisille 8 vuosiviikkotuntia, kun tuntijakoasetuksen mukainen vähimmäismäärä on 7 vuosiviikkotuntia. Myös nykyinen äidinkielen opetus vuosiluokilla 3.-6. on uuden tuntijakoasetuksen mukainen 19 vuosiviikkotuntia.

B1-ruotsin siirtymäsäännösten mukaan lukuvuonna 2024–2025 Salossa annetaan poikkeuksellisesti yksi ylimääräinen vuosiviikkotunti ruotsin kielen opetukseen. Tämä tunti poistuu ensi lukuvuonna, jolloin ruotsin kielen opetusta annetaan 7. luokalla 2 vuosiviikkotuntia ja 8. sekä 9. luokalla 1,5 vuosiviikkotuntia.

Tuntijaon valmistelun yhteydessä on nykyisessä (alkaen 1.8.2024) havaittu virhe, joka tulee korjata tuntijaon muutoksen yhteydessä. Yläkoulun tuntijaossa oppiaineiden opetustuntien kokonaismäärä on oppiaineittain oikein. Kuitenkin A1-kielen oppituntien jaossa vuosiluokittain on havaittu virhe. Näin ollen tämän esityksen yhteydessä esitetään muutettavaksi 7. vuosiluokan A1-kielen (englanti) määräksi 2,5 vuosiviikkotuntia ja 9. luokan A1-kielen (englanti) määräksi 2 vuosiviikkotuntia. Aiemmassa tuntijaossa 7. luokalla on ollut A1-kieltä 2 tuntia ja 9. luokalla 2,5 tuntia. A1-kielen kokonaistuntimäärä pysyy samana ja asetuksen mukaisena.

Tutkimusnäyttö ja pedagogiset perustelut tuntimäärän lisäämisestä

Tutkimusnäyttö sekä opetustyön käytännön kokemukset ja pedagogiset perustelut tukevat lisätuntien sijoittamista juuri 2. vuosiluokalle. Esimerkiksi PIRLS-tutkimus (Progress in International Reading Literacy Study 2021) on osoittanut, että suomalaiset oppilaat ovat menestyneet lukutaidossa hyvin, mutta osa oppilaista tarvitsee enemmän tukea lukutaidon kehittämisessä erityisesti alkuopetuksen aikana, ennen siirtymistä laajempiin oppiainesisältöihin. Myös Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) tutkimus on osoittanut, että 2. vuosiluokalla tarvitaan tukea erityisesti kirjoitustaidon ja sujuvan lukemisen harjoitteluun. Toisella luokalla oppilaat ovat jo omaksuneet perustaidot lukemisessa sekä kirjoittamisessa ja ovat valmiimpia syventämään näitä taitoja. Ensimmäisellä luokalla keskitytään enemmän perusasioiden opetteluun, mutta toisella luokalla voidaan tehokkaammin harjoitella sujuvampaa lukemista, kirjoitustaitoa ja kielellistä ymmärtämistä. Oppilaat ovat 2. luokalla keskeisessä kehitysvaiheessa, jossa siirrytään varhaisista lukemisen ja kirjoittamisen alkeista kohti syvempää kielellistä osaamista.

Tässä vaiheessa vahvistetaan taitoja, joista tulee perusta kaikelle myöhemmälle oppimiselle, ja siksi se on sopiva aika tarjota lisätukea ja ohjausta. Lisätunti 2. luokalla olisi erityisen hyödyllinen heikommille oppilaille, sillä se antaisi enemmän aikaa tukea perustaitojen harjoittelua, estäen näin vaikeuksien kasautumisen myöhemmin sekä auttaisi oppilaita siirtymisessä kolmannelle luokalle, jossa oppisisällöt ovat laajempia ja lukutaitoa tarvitaan jo oppimisen välineenä.

Toisella luokalla oppilaiden välillä voi olla huomattavia eroja lukemis- ja kirjoitustaidossa. Lisätunti mahdollistaa paremman eriyttämisen, eli opettaja voi antaa erityisesti tukea niille oppilaille, jotka tarvitsevat enemmän aikaa ja ohjausta näiden taitojen oppimiseen. Tämä auttaa tasoittamaan oppimisvalmiuksia koko ryhmässä ja estää myöhempien vuosien oppimiserot. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa ei kehitetä vain akateemisia taitoja, vaan myös sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja. Kun oppilaat oppivat ilmaisemaan ajatuksiaan selkeästi ja ymmärtämään toisten näkökulmia, se tukee heidän kykyään toimia ryhmässä ja rakentaa itsetuntoa. Toisella luokalla nämä taidot alkavat kehittyä merkittävästi, ja lisätunti tukisi tätä kehitystä.

Tuntijaon uudistuksen kustannukset ja vaikutus henkilöstöresursseihin

Tuntijakoa koskeva ratkaisu vaikuttaa annettavan opetuksen määrään ja henkilöstökuluihin sekä mahdollisesti myös välillisesti sillä voi olla kustannusvaikutuksia koulukuljetuksiin. Yhden äidinkielen tunnin lisäys 2. vuosiluokalle lisäisi kustannuksia noin 66 000 €. Yhden lisätunnin taloudellisen vaikutuksen voidaan arvioida tasoittuvan tuntikehyksessä. Yhden lisätunnin toteuttaminen voidaan järjestää siis nykyisillä resursseilla. Mikäli tunteja lisätään enemmän vuosiluokille, yhdysluokkaopetuksen kouluissa voi syntyä haasteita nykyisten opettajien resurssien riittämisessä. Yhdysluokissa on jo nyt osittain haasteena opettajien suuri tuntimäärä.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Opetuslautakunta päättää hyväksyä perusopetuksen tuntijaon Salon perusopetuksessa 1.8.2025 alkaen liitteen mukaisesti. Muutoksen myötä äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen tulee yksi vuosiviikkotunti opetusta lisää 2. vuosiluokalle, ja Salon perusopetuksen tuntijako on yhteensä 229 vuosiviikkotuntia 1.8.2025 alkaen.
Päätös	Opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Merkittiin, että Mirka Haanpää poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.37.
Tiedoksianto	Perusopetuksen rehtorit ja koulusihteerit